

Kövek

[illegible]

Tördelt kertben az április indulatos lobogása
szétgyűrűzve viharzik, hullámokba tolul,
és süvítő rohanása magába ledönti a kertet,
bomló illatokat forralnak a nyersinu ágak,
s egy-egy lomb kiszakad langy párolt rózsaszínekbe.
Így tanulom: megnyílt felület mind, mértani forma,
s többet, mint maga nem nyújt: bennem-volta a többlet.

1965. IV. 4

[illegible]

Látod az árnyakat? Ők is részt kívánnak a tájból,
s míg leszakadnak a falról; biztos helyre kerülnek,
s mert százarcu a táj: boldog vonalak kihasítják
(átmásolni a fénynek belső képkeretédbe)
forgó látszögeit, részekre felosztva a teljes
s úgy értelmes mondat-Egészt: részek gyönyörére...
ismernénk voltában: ujólag elérte szavakból...
máshova nézel; más magyarázó lapra tekintesz.
mondd! nem örülsz? hajtsd vissza az oldalt s más, mi előbb még,
s mégis – imént volt értelmét magyarázza: a Teljest.
Így, így múlik a forma: csak átfordul ugyanazzá.

IV. 4.

[illegible]

Két faj lel társára mibennünk. A szelid éjben
 hogy zokogott! egymást megtölteni vágyva sokáig...
 Természettel szöve kötést mosolyogva az egyik
 bólintott s nem fejtve, de értőn élt a világban...
 S hogy gyötrődik amaz! – törvényt kell tenni magáért,
 meghasonult testében az érzelmek ha kitörnek;
 döntenek nem tudják a nagy természeti törvényt...
 Ó, hogy az első mily boldog, mily fesztelen, érző!
 testben is őrzi magát, ha parancsa, de vétetni mégsem
 vét az Egész ellen, mert ő egylényegű azzal.

IV. 9.

IV

Tükrei közt, mert tükre a föld, meg a fal, meg a város,
járkált még a leány, s már súlyosodó szomorúság
– értetlen – megövezte, pedig még látta magát
ott lépdelni, kacagni iramló környezetében,
s szinte megállt egy-egy fa előtt: „Most tán nem is értem,
miért? hiszen oly fényes volt és bennem gyökerezni
látszott – és most? most is elfogadom, de üres már.
Olyan kellene tán, aki több ennél s kevesebb is,
s szüntelen építi azt, amit én már készre találtam,
gyötrődésein enyhül tán, ha szemébe sugárzom
teljesnek nyert életemet, mert nélküle súlyos
gondot hord az is: a hajlékony elfogadását,
mely mindenre kinyílt, de magamról bontja figyelmem,
rám pillant ki: megismer, s én, nem tudva magamról,
benne tudattá forrok, mert ő, tépve magát;
mind befelé zárt s nyílt dolgokban érteni képes.”
Így szólott a leány s rám gondolt: tudva csodáló
értésem, s messzünnen bennem tudni magát a
vágó derűjével felkacagott.

IV. 9.

birtoklás önző nyilait tépné ki magából,
s így közelítne. Tudod, vár még, aki érteni képes...
s én vagyok – éreznéd? hiszen úgy elrejt a különbség.
Nem lehetett – így perdül a játék: érteni, aztán
visszazuhanni. A köztünk bomló tárgyi valóság
csápjai álcát dobnak eléretlen sziveinkre.
Teljes voltra emelkednék – a napok leszakítják
s más formába gyürik. Mindenben győz a középszer.
Mondd! elegendő tudni a voltod, s azt, hogy enyém vagy
minden láttomban, mint éreznék: a világra
válaszadásul? S mert az öröm vagy a súlyos
léptek előtt (szemlélni, megérteni, járni a földön):
biztonság is – ilyen hát minden emberi. Tőled
száll a tudás: átlényegüléssel a szívedet adni,
átszárnyalni a dolgok értelmes menetébe.
Bennem egész vagy s így növekedsz: boldog bizonyosság.
Értelmes csoda létünk: fájdalomunkba öröm tép
izzó fészket az értés túlfeszített gyönyörének.

[illegible]

Nem csoda minden?

[illegible]

Mint a fecsérelt életeket megtölti a bánat:
úgy tudom őt, aki végigküzdött, tiszta szerelmet
elhajított, mert durva csalódást éget a másik
véle-betelt szívébe. De – mert szenvedni tanított
tiszta sugárzásával – nem több minden igaznál
átérezett tömege? Mélyen forgatta a vérnek
minden igéjét gonddal-szellemített ragyogása.
Ő, e barátnő már szívébe fogadta az undok
sertéshízelgésekkel szerető, hülye társat.
Azt, ami volt, s értékessé taszította az élet
szép rohamát az egészen felszabadultan iramló
s mindent értelmére egészítő szerelemben:
félresöpörte a gyáva. Egész létét ne is érné
el soha már! – hogy bírt égő voltába hazudni,
űrt simogatni a távoli édes tűnte helyében?

IV. 29.

V. 3.

Boldogságod a szemlélet sudarát igazítja:

biztos helyre lövell, míg bánatod holtra feszíti
kérgeit – így a rugalmas hártya sem éri a teljes
arcot: a tájét. Mert hozzánk hasonult az, a tőlünk
küldött szó új összhangot menekít a leomló
fátylat tartani – mit kezd szálanként? hiszen úgy vált
szebbé: mintát szőve magából. Az emberi szívben
még szorosabb a hasonlat: felszabadítjuk egészét.

V. 5.

[illegible]

Mondd hát! mily csoda terhétől nehezült meg az élet?
érlel a fájdalom? áthallgatja magát a zenébe, s
súlyosbul csak (a kaptárak megteltek a pergő
sárga folyammal), mondd! hogy fel-felvernek az éjek,
suttogják a csodát – így adnak még a falakhoz
új köteléket a díszek fordító erejével.
látod? durva habarcsból karcsú tornyai dőlnek
át a viszonzott létbe; az ég párás magasába.
Ó, csak a szemlélet porlasztja a bánat hasonló
ékeivel kirakott, de – ha gazdagsága azé is –
szívben visszaverődő, ellentámaszu gondját.
s míg a szemedből új s új kapcsolatok sugaraznak
(kérők, telt-öleléssel) – sújt az a visszairamló,
kínzó ábrákat mar a megterhelt rekeszekben...
Elbírod még? – (ó, ha a kívánságból ilyenre
fertőződik a vágy!) – megtöri önnön
boltozatát, s ha szemlélet kisegít a szabadba:
enyhít minden erővel képlő hajnal, a vágyott
újra felismer, ha nem, bírd, akkor megtöri...
megbontod a reggeli kívét,
s fényei értésébe fogannak a drága szemekben.

V. 13.

Visszatüremlik az ég - párát vet, porlad a szél is:
része az úirafeszített, izzó önvetülésnek, -

V. 17.

Így szeretem – ha e széles, egész falon átszaladó, nagy
ablak esővert csillámlásra szakítja az archból
mássá lenni kívánó szemnek a tájat e késő,
esti vizekbe verődő órán, horgad a rendet
még kereső falak eltérített színe a másik
napszak egébe – ülök s tanitom magam: így a magányt is
könnyű átforgatni a nembírt, távoli lányba,
s nemcsak a vágy, az elégyült bánat is hamvad az élet-
tűz örömében – mondom még – ha magadra találsz a
dolgok önértelmén újólág, a benned erősebb,
sodró lét örökös biztonságú tavaszában.

V. 21.

[illegible]

Írja az újság – dzsungeli harc morzsolja Vietnám

földjét. Féreglepte, mosatlan egyenruha bűzös
rongyait hordó erdei hadseregek rohamoznak.
Bombák szántanak Északon, és leszedett repülőgép-
testek füstös hiányt tördelnek az égre. Feszülten
néznek halálos fegyvereikkel szemben az egymást
öldöklő katonák. Harcoljon az érdek s igazság!
Ó, szomorú küzdők, milyen értéket bir az élet
bennetek! – értelmét az izmos egekbe röpíti,
mert a teljesség aratott diadalt a halálon
elvállalva e végtelenül szépet. S ti egyenként
új életre bocsáttok a megsemmisülésben,
önnön szívét ismételte a föld (a megértett)
mindünkért szomorúan megharcolt ügyetekben.
És te is: elnehezült szavaimba fuló, ki a földet
oldottad mosolyodba; Edit, hadd mondok először
s már búcsúzva e névvel járó, drága vidéket...
Ó, ha nem ismertél is: a szív mindenben erősebb,
megköti jól a világot, s rögzítettem hatalmát
hűs tengerbe futó hajad hűs folyamának, a szemről
mit mondjak még? ó, az megsejtette a távol
még elzárt gyönyörét s most csillog: elérve örökké.
Drága: a természet vagy, biztos pont e halállal
zsúfolt létben, a testvérgyilkos, durva haragban.
Győz a halál az emberen? ilyen súlyos öröklét
mindenségre emelt rohamán is? Késik a válasz.

V. 22.

1965 / WM KGY 2013.11.1.

([Baka István Összegyűjtött versek](#) című kötetéből)

[← Előző oldal](#)

[Következő oldal →](#)